

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Νέες μορφές διδασκαλίας

20 & 21 Απριλίου 2013

4^ο Δημοτικό Σχολείο Ιεπάπετρας

Περιλήψεις

Νέες Μορφές Διδασκαλίας

Μιχάλης Κολιοραδάκης

Σχολικός Σύμβουλος 1^{ης} Περιφέρειας Π.Ε.Ν. Ρεθύμνου

Η σχολική διδασκαλία αποτελεί ένα σύνολο σκόπιμων και μεθοδικών, άμεσων και έμμεσων, διανοητικών και συναισθηματικών, ψυχοκινητικών και συμμετοχικών ενεργειών για την προώθηση της μάθησης και της μόρφωσης των μαθητών. Ο εκπ/κός ως φορέας της διδασκαλίας επιλέγει τις κατάλληλες διδακτικές μεθόδους και μορφές διδασκαλίας προκειμένου να επιτύχει τους παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους.

Σύμφωνα με τα Δ.Ε.Π.Π.Σ - Α.Π.Σ ο εκπ/κός οφείλει να δίνει βαρύτητα στην ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, στην αυτενέργεια, στη συνεργασία, στην πρωτοβουλία, στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, στη διερεύνηση και ανακάλυψη της γνώσης και στην καλλιέργεια στρατηγικών.

Για να συμβάλλει ο εκπ/κός ουσιαστικά στην επίτευξη των παραπάνω στόχων, πρέπει οι μεθοδολογικές του επιλογές να είναι παιδαγωγικά αποδεκτές και διδακτικά αποτελεσματικές. Οι σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αναφέρονται στις διδακτικές ενέργειες και προσδιορίζουν τον τρόπο, με τον οποίο είναι σκόπιμο να διδαχθεί ένα γνωστικό αντικείμενο, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί με απώτερο σκοπό την κατά το δυνατόν ολόπλευρη ανάπτυξη του μαθητή, είναι οι εξής: διερεύνηση και ανακάλυψη (πείραμα, παιχνίδι ρόλων, ερωτήσεις και συζήτηση, δραματοποίηση και θεατρικό παιχνίδι, επίλυση προβλημάτων, παρατήρηση, καταγισμός ιδεών, προβλέψεις, διατύπωση συλλογισμών), επισκέψεις στο περιβάλλον (βιοματική προσέγγιση), παρακολουθήσεις (βιντεοταινίες, ντοκιμαντέρ, θεατρικές παραστάσεις), εργασία σε ομάδες (διαθεματικές προσεγγίσεις, σχέδια εργασίας-projects), αφήγηση (ιστορικά γεγονότα), νέες τεχνολογίες (συνδυασμός ήχου, εικόνας, κειμένου, σύνδεση με την καθημερινή ζωή, ανάπτυξη γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών), γνωστική μαθητεία (διδακτικό μοντέλο που αξιοποιεί τη φθίνουσα καθοδήγηση).

Οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη καλών, κοινωνικών και διαπροσωπικών δασκαλομαθητικών και διαμαθητικών σχέσεων. Η κατάλληλη επιλογή και εφαρμογή διδακτικών στρατηγικών καθορίζουν την επίτευξη των στόχων διδασκαλίας, την απόκτηση γνώσεων και την καλλιέργεια στάσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων, αυτενέργειας και κριτικής σκέψης από την πλευρά των μαθητών.

Σε επιστημονικό επίπεδο, οι σύγχρονες διδακτικές πρακτικές προάγουν τη Διδακτική, συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και διαμορφώνουν κριτικά σκεπτόμενους δημοκρατικούς και ενεργούς πολίτες.

Βιβλιογραφία

- Αναγνωστοπούλου, Μ. (2001).** *Η ομαδική διδασκαλία στην εκπαίδευση: μία θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση.* Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Δερβίσης, Σ. (1999).** *Σύγχρονη Γενική Μεθοδολογία της Διδασκαλίας.* Θεσσαλονίκη: αυτοέκδοση.

- Θεοφιλίδης, Χ. (2009).** *Ρωγμές στο παγόβουνο της παραδοσιακής διδασκαλίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Ματσαγούρας, Η. (1999).** *Η σχολική τάξη*. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.
- Μαυρίκης, Γ. (2007).** «Τεχνικές για την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης», στο: Κουλαϊδής, Β. (επιμ.), *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη κριτικής-δημιουργικής σκέψης*. Αθήνα, 121-140.
- Ταρατόρη, Ε. (2006).** *Η μέθοδος Project στη θεωρία και στην πράξη*. Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Ταρατόρη, Ε. (2009).** *Σχολική αξιολόγηση. Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, του εκπαιδευτικού και της επίδοσης του μαθητή*. Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Χατζηδήμου, Δ. (2012).** *Εισαγωγή στη Θεματική της Διδακτικής*. Θεσσαλονίκη: εκδοτικός οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Χρυσafίδης, Κ. (1998).** *Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία. Η εισαγωγή της μεθόδου project στο σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Jacobs, G., Power, M & Loh, I (2002).** *The teacher's sourcebook for cooperative learning. Practical techniques, basic principles and frequently asked questions*. Thousand Oaks, California: Corwin Press, Inc.
- Jonson, D., Jonson, R & Holubec, E. (1993).** *Cooperation in the classroom*. Minnesota: Interaction Book Company

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην διαφοροποίηση της Διδασκαλίας

Σπαντιδάκης Ιωάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης
Πανεπιστημιούπολη Γάλλου,
Ρέθυμνο, 74100
Τηλ./φαξ: 28310-77617
E-mail: ispantid@edc.uoc.gr

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει και να συζητήσει τα βασικά παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), το σημαντικό ρόλο της μεταγνώσης στη μαθησιακή διαδικασία καθώς και τις βασικές παιδαγωγικές αρχές τις οποίες μπορεί να αξιοποιήσει ο εκπαιδευτικός στην τάξη του για να σχεδιάσει, να εφαρμόσει και να αξιολογήσει ένα μορφωσιογόνο, παροτρυντικό και υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον. Έμφαση δηλαδή θα δοθεί στους τρόπους ανάπτυξης μέσα στην τάξη ενός περιβάλλοντος που θα υποστηρίζει και θα διευκολύνει το μαθητή να δομεί και να κρίνει γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές που προτείνονται από το αναλυτικό πρόγραμμα. Παραδείγματα θα δοθούν κυρίως (αλλά όχι αποκλειστικά) από το χώρο της διδασκαλίας της Γλώσσας.

Βιβλιογραφία

- Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2000). *Η σχολική τάξη Κειμενοκεντρική Προσέγγιση του Γραπτού Λόγου τ.β΄*. Αθήνα : Αυτοέκδοση.
- Σπαντιδάκης, Ι., (1998). *Δυσκολίες γραπτής έκφρασης των μαθητών του δημοτικού σχολείου. Σχεδιασμός. Εφαρμογή και αξιολόγησης διδακτικών προσεγγίσεων για την ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών της Στ΄Τάξης με και χωρίς τη χρήση του υπολογιστή*. Αδημοσίευτη Διδακτορική διατριβή ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα Παραγωγής του Γραπτού Λόγου των Παιδιών του Δημοτικού Σχολείου: Διάγνωση, Αξιολόγηση, Αντιμετώπιση*. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Σπαντιδάκης, Ι. (2007). Σχεδιάζοντας διδακτικές προσεγγίσεις αποτελεσματικότερης διαχείρισης του γνωστικού φορτίου παραγωγής γραπτού λόγου. Στο *Γλωσσικές Δυσκολίες και Γραπτός Λόγος στο Πλαίσιο της Σχολικής Μάθησης*. (Επ.) Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου (σς296-306). Αθήνα, Εκδόσεις Γρηγόρης.
- Σπαντιδάκης, Ι., & Βάμβουκας, Μ. (2006). Διδασκαλία μεταγνωστικών στρατηγικών ανάγνωσης και παραγωγής γραπτού λόγου σε μαθητές με αναγνωστικές δυσκολίες και δυσκολίες παραγωγής γραπτού λόγου. Μια σύγκριση τριών μεθόδων διδασκαλίας. Στο Π. Παπούλια-Τζελέπη, Α. Φτερνιάτη, & Κ. Θηβαίος (εκδ.), *Έρευνα και Πρακτική του Γραμματισμού στην Ελληνική Κοινωνία*. (σς. 357-378). Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.